KONFERENCJA
dla dyrektorów przedszkoli, szkół i placówek oświatowych
oraz dla przedstawicieli JST

Wizja nowoczesnej szkoły w kontekście podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2018/2019

pod patronatem
Marszałka Województwa Podkarpackiego
Władysława Ortyla

PODKARPACKIE CENTRUM
EDUKACJI NAUCZYCIELI
w Rzeszowie
ul. Niedzielskiego 2
35-036 Rzeszów
tel. 17 853 40 97
biuro@pcen.pl

Program konferencji

Blok I 9.30-11.00

- **Planowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli zgodnie z podstawowymi kierunkami realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2018/2019 w oparciu o ofertę edukacyjną PCEN** – *Zbigniew Hamielec, Wicedyrektor PCEN ds. Oddziału w Przemyślu*
- **Wizja nowoczesnej szkoły – kształtowanie u uczniów kompetencji kluczowych** – *Elżbieta Komarnicka, Konsultant PCEN Oddział w Przemyślu*
- **Projekt „Podkarpackie e-biblioteki pedagogiczne”-** *Katarzyna Rudnicka Kierownik PBW w Przemyślu Filia w Przeworsku*

PRZERWA

Blok II 11.30-12.30

- **Zmiany w polskiej katechezie** – *ks. dr Waldemar Janiga, Dyrektor Wydziału Nauki Katolickiej Kurii Metropolitalnej w Przemyślu*
- **Propozycje wsparcia WSDZ (Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego)** – *Jolanta Ciuba, Kierownik MSCKZiU w Przemyślu*
- **Zadania dyrektora dot. oceniania nauczycieli wynikające ze zmian w prawie oświatowym od 1 września 2018 r.** - *Małgorzata Blicharska, Koordynator ds. organizacji szkoleń PCEN Oddział w Przemyślu*
- **Podsumowanie Konferencji**

Wizja nowoczesnej szkoły – kształtowanie u uczniów kompetencji kluczowych

© Elżbieta Komarnicka, wrzesień 2018 r.

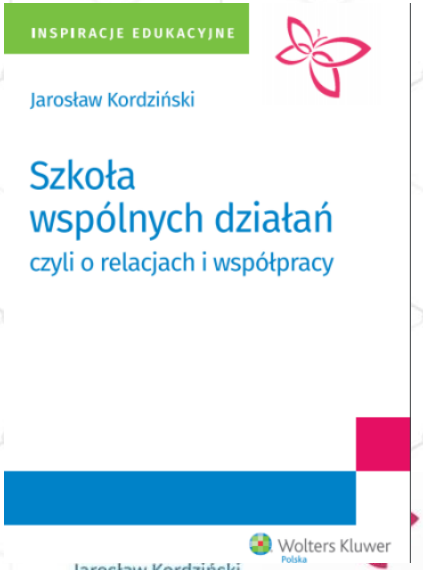

Wizja nowoczesnej szkoły

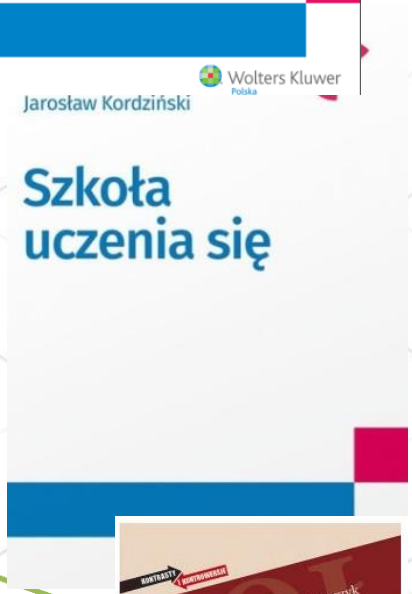

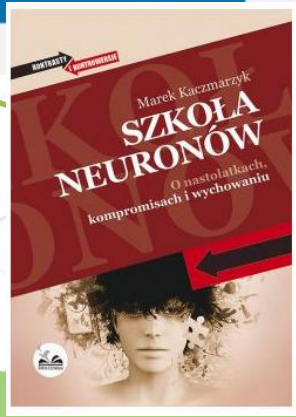

ROLA DYREKTORA
Od „ja tu rządzę” do „zróbmy to razem”.

Turkusowa cywilizacja (dekalog)

1. nie szukaj winnego — szukaj przyczyny
2. nie oczekuj perfekcji — oczekuj postępu
3. unikaj współzawodnictwa — stwarzaj warunki do współpracy
4. nie oceniaj, bo to niszczy — doceniaj, bo to wzmacnia
5. nie mów, co jest źle — mów, co może być lepiej
6. nie pytaj ludzi, co mogliby zrobić lepiej — pytaj co im w pracy przeszkadza
7. nie buduj na kontroli — buduj na zaufaniu
8. nie mów, że ktoś jest zły — mów jak ty się z tym czujesz
9. nie zarządzaj — twórz warunki do samoorganizacji
10. nie bądź nadzorcą — bądź nauczycielem, moderatorem i uczniem

Przywództwo edukacyjne

WIZJA SZKOŁY

Turkusowa organizacja

Organizacja ucząca się

Od „ja tu rządzę” do „zróbmy to razem”.

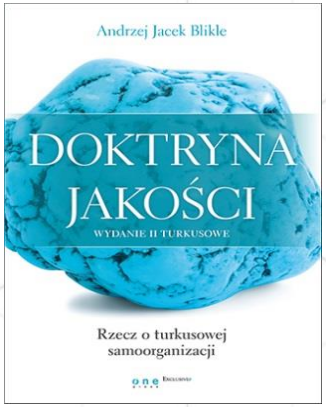

Przywództwo edukacyjne

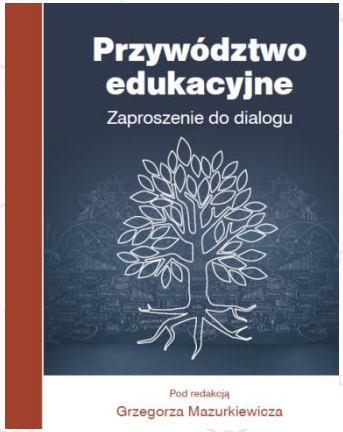

WIZJA SZKOŁY

Turkusowa organizacja

Organizacja ucząca się

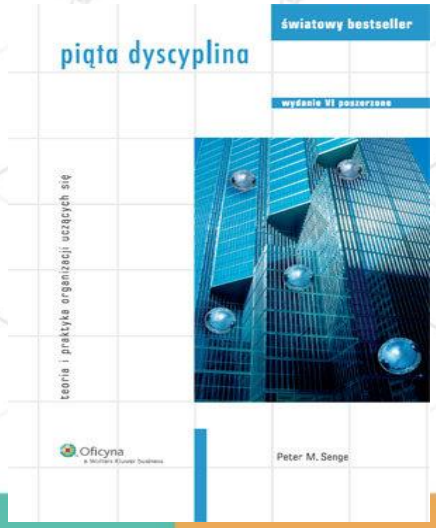

- „(…) szkoła przyszłości będzie szkołą, w której **liczy się przede wszystkim człowiek,** w której nauczanie włączające jest czymś oczywistym, w której ludzie będą upatrywać swojego **upodobania i odpowiedzialności we wspólnym kształtowaniu szkoły** w ten sposób, by dobrze się w niej czuć i widzieć w niej sens. **Z niewolników systemu staną się osobami, które ów system tworzą”.**
  - Margret Rasfeld, Stephan Breidenbach

- „Edukacja nie potrzebuje reformy – potrzebuje transformacji. Kluczem do tej transformacji nie jest standaryzacja edukacji, ale jej **personalizacja”.**
  - Ken Robinson

Oddolne inicjatywy społeczne zmieniające polską szkołę

- Przywódcy w Edukacji
- Wiosna Edukacji
- Eduzmieniacze
- Szkoły z mocą
- Budzące się Szkoły (BSS)
- Szkoły Uczące Się (SUS)
- Superbelfrzy

Wizja nowoczesnej szkoły – kształtowanie u uczniów kompetencji kluczowych

Po co?

- **Znaczenie i rola kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie**

Czy?

- **Uwarunkowania prawne kształcenia kompetencji uczniów w szkole**

Jak?

- **Nadzór pedagogiczny dyrektora szkoły ukierunkowany na kształcenie kompetencji uczniów**

W jakim świecie będą funkcjonować nasi uczniowie?

Kończy się świat jaki znamy!

Dynamiczne przemiany zachodzące w społeczeństwie, związane ze zmianami warunków społecznych, ekonomicznych, naukowo-technicznych końca XX wieku spowodowały, że zaistniała potrzeba posiadania przez młodego człowieka **nowego zasobu kompetencji.**

– oto wyzwania przed jakimi staje MŁODY CZŁOWIEK

- **globalizacja,**
- **zmiany technologiczne,**
- **powszechna migracja zarobkowa,**
- **rozwój technik masowej komunikacji,**
- **międzynarodowe zmiany składu demograficznego siły roboczej,**
- **potrzeba kształcenia ustawicznego,**
- **atomizacja społeczeństwa,**
- **liberalizm i unifikacja kultur lokalnych**

AKTYWNI+ PRZYSZŁOŚĆ RYNKU PRACY

- Raport 2017-
  w ramach programu Gumtree.pl
  Start do Kariery (www.startdokariery.pl)
- na podstawie badania przeprowadzonego przez DELab UW na zlecenie Gumtree Polska

http://www.delab.uw.edu.pl/wp-content/uploads/2017/04/DELabUW_raport_Aktywni.pdf

Kluczowe wnioski płynące z badania AKTYWNI+ PRZYSZŁOŚĆ RYNKU PRACY:

• **Automatyzacja, cyfryzacja** i związane z nimi zjawiska znacząco zmienią definicję pracy w nadchodzących latach

• **Prawie połowa (47%) zawodów znanych obecnie zostanie zastąpiona pracą maszyn w ciągu najbliższych 25 lat**

• **Kompetencje cyfrowe są kluczowe dla sukcesu zawodowego** w nowych realiach cyfrowej gospodarki

• Kompetencje cyfrowe Polaków należą do **jednych z najniższych w Europie** — co piąty Polak nigdy nie skorzystał z Internetu.

Kluczowe wnioski płynące z badania AKTYWNI+ PRZYSZŁOŚĆ RYNKU PRACY:

• Zawody takie jak **robotnik rolny, sprzedawca, recepcjonista, księgowy, bibliotekarz, agent ubezpieczeniowy, urzędnik bankowy lub pocztowy** są w **ponad 90% zagrożone automatyzacją**

• **Psycholog, pielęgniarka, analityk biznesowy, specjalista IT, duchowny, wykładowca i lekarz** nie muszą obawiać się o swoją przyszłość zawodową — ryzyko automatyzacji wynosi poniżej 2%

• **Analiza danych to najbardziej obiecujący kierunek rozwoju**: najlepiej opłacanymi zawodami będą Data Scientist, DevOp Engineer oraz Data Engineer

• **Zawody kreatywne, wymagające nieszablonowego działania, są bezpiecznym kierunkiem rozwoju,** w przeciwieństwie do zawodów opartych na czynnościach powtarzalnych i schematycznych!

Future Work Skills 2020

wg Institute for the Future for the University of Phoenix Research Institute

Co nas czeka?

- **Ciągłe uczenie się i crossowanie umiejętności** (przekwalifikowanie się, mobilność, elastyczność, specjalizacja w jednej dziedzinie i szeroka wiedza z pozostałych)
- **Praca w międzynarodowym środowisku** (znajomości języków obcych, umiejętności interpersonalne, otwartość, komunikatywność, czy umiejętność pracy w zespole)
- **Praca w wirtualnych zespołach** (umiejętności interpersonalne,, umiejętności cyfrowe, samodyscyplina)
- **Praca w szumie informacyjnym** (analiza, synteza, interpretacja, prezentacja)
- **Programowanie** (kreatywne, innowacyjne myślenie),

Światowe Forum Ekonomiczne w Davos, 2018 – wystąpienie Jack'a Ma

(chiński miliarder, przedsiębiorca, filantrop)

- Tylko zmiana edukacji może pomóc rywalizować naszym dzieciom z maszynami.
- Roboty zastąpią 800 milionów miejsc pracy do 2030 roku.
- Edukacja jest dzisiaj wielkim wyzwaniem. Jeśli my nie zmienimy sposobów w których uczymy, to **za 30 lat będziemy mieć ogromny problem.**
- Ponieważ sposób w którym uczymy, rzeczy których uczymy nasze dzieci, są rzeczami sprzed 200 lat. Są oparte o wiedzę. My nie możemy uczyć dzieci rywalizować z maszynami – one (maszyny) są mądrzejsze.
- Nauczyciele muszą przestać uczyć wiedzy, musimy uczyć czegoś unikatowego i wtedy maszyny nigdy nas nie dogonią.
- To są miękkie umiejętności, których potrzebujemy uczyć nasze dzieci.
- Wartości, wiara, zaufanie, niezależne myślenie, współpraca, troska o innych!
- To są miękkie umiejętności. Wiedza nie nauczy tego.
- Dlatego, ja myślę, że musimy uczyć nasze dzieci sportu, muzyki, malowania, sztuki – to sprawia, że ludzie są różni.
- Wszystko czego uczymy musi być różne od maszyn. Jeśli maszyny robią coś lepiej, POMYŚL O TYM.

https://www.facebook.com/worldeconomicforum/videos/10155081394521479/

Z jaką perspektywą patrzymy na rozwój dziecka w szkole?

Z PERSPEKTYWY:

- 1 roku szkolnego
- 3 lat
- 8 lat
- 20 LAT…???

Uwarunkowania prawne kształcenia kompetencji uczniów w szkole

Kluczowe AKTY PRAWNE

Unia Europejska

- Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie
- ZALECENIE RADY z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie

Polska

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe
- Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej...
- Rozporządzenie MEN z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek

Rozporządzenie MEN z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych kryteriów i trybu dokonywania oceny pracy nauczycieli

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli

Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie

ZALECENIE RADY z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie

Zmiana wymagań

Obecnie wymagania dotyczące kompetencji uległy zmianie w związku

- **z rosnącą liczbą miejsc pracy poddanych automatyzacji**,
- coraz istotniejszą **rolą technologii we wszystkich dziedzinach pracy i życia**
- oraz **zwiększającym się znaczeniem kompetencji społecznych, obywatelskich i w zakresie przedsiębiorczości,** które **pozwalają zapewnić odporność i zdolność dostosowania się do zmian.**

Gospodarka oparta na wiedzy

- W gospodarce opartej na wiedzy **zapamiętywanie faktów i procedur jest kwestią kluczową, lecz nie wystarcza, by zapewnić postęp i sukcesy.**

- W naszym szybko zmieniającym się społeczeństwie **istotniejsze niż kiedykolwiek wcześniej** są takie umiejętności jak,
  - **umiejętność rozwiązywania problemów,**
  - **krytycznego myślenia,**
  - **zdolność do współpracy,**
  - **umiejętność kreatywnego myślenia,**
  - **myślenia komputacyjnego**
  - **i samoregulacji.**

- Są to narzędzia pozwalające by to, czego się nauczono, **wprowadzać w życie w czasie rzeczywistym, by generować nowe idee, nowe teorie, nowe produkty i nową wiedzę.**

Kompetencje kluczowe

Kompetencje kluczowe to te, których wszystkie osoby potrzebują do samorealizacji i rozwoju osobistego, zatrudnienia, włączenia społecznego, zrównoważonego stylu życia, udanego życia w pokojowych społeczeństwach, kierowania życiem w sposób prozdrowotny i aktywnego obywatelstwa.

Kompetencje kluczowe to dynamiczna kombinacja wiedzy, umiejętności i postaw.

WIEDZA

- na wiedzę składają się fakty i liczby, pojęcia, idee i teorie, które są już ugruntowane i pomagają zrozumieć określoną dziedzinę lub zagadnienie;

UMIEJĘTNOŚCI

- umiejętności definiuje się jako zdolność i możliwość realizacji procesów i korzystania z istniejącej wiedzy do osiągania wyników;

POSTAWA

- postawy opisują gotowość i skłonność do działania lub reagowania na idee, osoby lub sytuacje.

Długotrwały proces rozwoju kompetencji

Kompetencje kluczowe rozwija się w perspektywie uczenia się przez całe życie, począwszy **od wczesnego dzieciństwa przez całe dorosłe życie,**

za pomocą **uczenia się formalnego, pozaformalnego i nieformalnego,**

we wszystkich kontekstach, w tym w **rodzinie, szkole, miejscu pracy, sąsiedztwie i innych społecznościach.**

Wszystkie kompetencje kluczowe uważa się za **jednakowo ważne;** każda z nich **przyczynia się do udanego życia w społeczeństwie.**

Kompetencje kluczowe w procesie uczenia się przez całe życie (UE)

2006 → **- ewolucja -** → **2018**

1) porozumiewanie się w języku ojczystym;
2) porozumiewanie się w językach obcych;
3) kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne;
4) kompetencje informatyczne;
5) umiejętność uczenia się;
6) kompetencje społeczne i obywatelskie;
7) inicjatywność i przedsiębiorczość;
8) świadomość i ekspresja kulturalna.

1. kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji,
2. kompetencje w zakresie wielojęzyczności,
3. kompetencje matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii;
4. kompetencje cyfrowe;
5. kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się;
6. kompetencje obywatelskie;
7. kompetencje w zakresie przedsiębiorczości;
8. kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej.

Kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie uczenia się

to zdolność autorefleksji, skutecznego zarządzania czasem i informacjami, konstruktywnej pracy z innymi osobami, zachowania odporności oraz zarządzania własnym uczeniem się i karierą.

Dla udanych relacji międzyludzkich i uczestnictwa w życiu społecznym niezbędne jest:

WIEDZA

rozumienie zasad postępowania i porozumiewania się, ogólnie przyjętych w różnych społeczeństwach i środowiskach.

znajomość elementów zdrowia psychicznego i fizycznego oraz zdrowego stylu życia.

znajomość własnych preferowanych strategii uczenia się, potrzeb w zakresie rozwoju własnych kompetencji oraz różnych sposobów rozwijania kompetencji i szukania możliwości kształcenia, szkolenia i rozwoju kariery czy dostępnych wskazówek i wsparcia.

UMIEJĘTNOŚCI

zdolność określania swoich możliwości, koncentracji, radzenia sobie ze złożonością, krytycznej refleksji i podejmowania decyzji.

zdolność uczenia się i pracy w grupie i indywidualnie, a także organizacji swojej nauki, wytrwania przy niej, jej oceny i dzielenia się nią, poszukiwania pomocy, o ile to potrzebne, oraz skutecznego zarządzania własną karierą i interakcjami społecznymi.

Osoby powinny być odporne oraz umieć radzić sobie z niepewnością i stresem. Powinny być w stanie konstruktywnie porozumiewać się w różnych środowiskach, współpracować w zespołach i negocjować. Obejmuje to okazywanie tolerancji, wyrażanie i rozumienie różnych punktów widzenia, a także zdolność tworzenia poczucia pewności i odczuwania empatii

POSTAWA

Pozytywne nastawienie do własnego dobrostanu osobistego, społecznego i fizycznego oraz uczenia się przez całe życie.

Opierają się na współpracy, asertywności i prawości.

Obejmują one poszanowanie innych osób oraz gotowość do pokonywania uprzedzeń i osiągania kompromisu.

Osoby powinny być w stanie określać i wyznaczać cele, motywować się samodzielnie oraz rozwijać odporność i pewność, by dążyć do skutecznego uczenia się przez całe życie.

Nastawienie na rozwiązywanie problemów sprzyja zarówno procesowi uczenia się, jak i zdolności osoby do pokonywania przeszkód i radzenia sobie ze zmianami. Obejmuje to chęć wykorzystywania doświadczeń nabytych i doświadczeń z życia, a także ciekawość w poszukiwaniu możliwości uczenia się i rozwoju w różnorodnych sytuacjach życiowych.

Umiejętności

***myślenie krytyczne*,**
***rozwiązywanie problemów*,**
***praca zespołowa*,**
***umiejętność porozumiewania się i negocjowania*,**
umiejętności analityczne,
kreatywność
i umiejętności międzykulturowe
są elementem wszystkich kompetencji kluczowych.

ZALECENIE RADY z dnia 22 maja 2018 r.w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie

Rozwijaniu kompetencji służą metodyki uczenia się oparte na

- samodzielnych poszukiwaniach lub projektach,
- mieszane,
- oparte na sztuce i na grach,
- uczenie się eksperymentalne,
- uczenie się oparte na pracy,
- metody naukowe w naukach przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyce (STEM)
- korzystania z technologii cyfrowych,
- stosowanie narzędzi samooceny

STEM (ang. **Science, Technology, Engineering, Mathematics**)

mogą wspierać rozwój wielu kompetencji oraz mogą wzmocnić motywację do uczenia się i zaangażowanie w uczenie się.

Rozwijanie przedsiębiorczości

Młodzi ludzie, ale również dorośli i nauczyciele powinni mieć **konkretne możliwości nabywania doświadczeń w zakresie przedsiębiorczości**, tj.:

- praktyki w firmach lub wizyty przedsiębiorców w instytucjach kształcenia i szkolenia,
- nabywanie praktycznych doświadczeń przedsiębiorczych, takich jak
  - **ćwiczenia z kreatywności,**
  - **start-upy,**
  - **studenckie inicjatywy na rzecz społeczności,**
  - **symulacje biznesowe czy**
  - **uczenie się przedsiębiorczości oparte na projektach,**

Młodzi ludzie powinni mieć możliwość zdobycia **co najmniej jednorazowo doświadczeń w zakresie przedsiębiorczości w okresie edukacji szkolnej.**

Kluczową rolę w rozpowszechnianiu edukacji w zakresie przedsiębiorczości mogą odgrywać **partnerstwa i platformy skupiające szkoły, społeczności i przedsiębiorstwa** na szczeblu lokalnym, szczególnie na obszarach wiejskich.

ROZWIJANIE KOMPETENCJI KLUCZOWYCH W SZKOŁACH W EUROPIE: WYZWANIA I MOŻLIWOŚCI TWORZENIA POLITYKI EDUKACYJNEJ

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ

Od 1 września 2017 r.....

Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r.
– Prawo oświatowe

Art. 55. 1. Nadzór pedagogiczny polega na:

4) inspirowaniu nauczycieli do **poprawy istniejących lub wdrażania nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych**, których celem jest **rozwijanie kompetencji uczniów.**

Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2018/2019

1. 100 rocznica odzyskania niepodległości – wychowanie do **wartości i kształtowanie patriotycznych postaw** uczniów.
2. Wdrażanie nowej postawy programowej kształcenia ogólnego. Kształcenie rozwijające **samodzielność, kreatywność i innowacyjność uczniów.**
3. Kształcenie zawodowe oparte na ścisłej współpracy z pracodawcami. Rozwój **doradztwa zawodowego.**
4. Rozwijanie **kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli.** Bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z zasobów dostępnych w sieci.

3) **w zakresie monitorowania:**

a) w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych i specjalnych ośrodkach wychowawczych:
   - **„Dostosowywanie bazy lokalowej do wymagań określonych przepisami prawa";**

b) w publicznych szkołach podstawowych:
   - **„Prowadzenie działalności innowacyjnej i wykorzystywanie technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesie nauczania";**

c) w publicznych szkołach podstawowych:
   - **„Organizacja kształcenia uczniów według indywidualnego programu i toku nauki";**

d) we wszystkich typach szkół:
   - **„Kształcenie u uczniów kompetencji kluczowych".**

MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ
Anna Zalewska

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ [1)]

z dnia 14 lutego 2017 r.

w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej,

w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej

Co ma na celu kształcenie ogólne w szkole podstawowej i jakie są zadania szkoły – czyli najważniejsze umiejętności, które uczniowie mają w niej rozwijać?

Kształcenie ogólne w szkole podstawowej ma na **celu**:

1) wprowadzanie uczniów w **świat wartości,** w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu i szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia (rodzina, przyjaciele);

2) wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i etnicznej;

3) formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób;

4) **rozwijanie kompetencji**, takich jak: **kreatywność, innowacyjność i przedsiębiorczość;**

5) rozwijanie **umiejętności krytycznego i logicznego myślenia, rozumowania, argumentowania i wnioskowania;**

6) ukazywanie wartości wiedzy jako podstawy do rozwoju umiejętności;

7) rozbudzanie **ciekawości poznawczej uczniów** oraz motywacji do nauki;

8) wyposażenie uczniów w taki zasób wiadomości oraz kształtowanie takich **umiejętności, które pozwalają w sposób bardziej dojrzały i uporządkowany zrozumieć świat;**

9) wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i określaniu drogi dalszej edukacji;

10) wszechstronny rozwój osobowy ucznia przez pogłębianie wiedzy oraz zaspokajanie i rozbudzanie jego naturalnej ciekawości poznawczej;

11) kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, **aktywności w życiu społecznym** oraz odpowiedzialności za zbiorowość;

12) zachęcanie do zorganizowanego i świadomego **samokształcenia opartego na umiejętności przygotowania własnego warsztatu pracy;**

13) ukierunkowanie ucznia **ku wartościom.**

Najważniejsze umiejętności ucznia w podstawie programowej SZKOŁY PODSTAWOWEJ

2009 → KOMPETENCJE → **2017**

1) czytanie – rozumiane zarówno jako prosta czynność, jak i jako umiejętność rozumienia, wykorzystywania i przetwarzania tekstów w zakresie umożliwiającym zdobywanie wiedzy, rozwój emocjonalny, intelektualny i moralny oraz uczestnictwo w życiu społeczeństwa;

2) myślenie matematyczne – umiejętność korzystania z podstawowych narzędzi matematyki w życiu codziennym oraz prowadzenia elementarnych rozumowań matematycznych;

3) myślenie naukowe – umiejętność formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody i społeczeństwa;

4) umiejętność komunikowania się w języku ojczystym i w języku obcym,

5) umiejętność posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi,

6) umiejętność uczenia się

7) umiejętność pracy zespołowej.

1) sprawne **komunikowanie się** w języku polskim oraz w językach obcych nowożytnych;

2) sprawne **wykorzystywanie narzędzi matematyki w życiu codziennym**, a także kształcenie **myślenia matematycznego;**

3) **poszukiwanie, porządkowanie, krytyczna analiza** oraz **wykorzystanie informacji z różnych źródeł;**

4) **kreatywne rozwiązywanie problemów** z różnych dziedzin ze świadomym wykorzystaniem **metod i narzędzi wywodzących się z informatyki**, w tym **programowanie;**

5) **rozwiązywanie problemów**, również z wykorzystaniem **technik mediacyjnych;**

6) **praca w zespole i społeczna aktywność;**

7) **aktywny udział w życiu kulturalnym** szkoły, środowiska lokalnego oraz kraju.

2019 Do najważniejszych umiejętności zdobywanych przez ucznia w trakcie kształcenia ogólnego w **liceum i technikum, w branżowej szkole II stopnia** dla absolwentów ośmioletniej szkoły podstawowej należą:

1. **myślenie** – rozumiane jako złożony proces umysłowy, polegający na tworzeniu nowych reprezentacji za pomocą transformacji dostępnych informacji, obejmującej interakcję **wielu operacji umysłowych:** wnioskowanie, abstrahowanie, rozumowanie, wyobrażanie sobie, sądzenie, rozwiązywanie problemów, twórczość. Dzięki temu, że uczniowie szkoły ponadpodstawowej uczą się równocześnie różnych przedmiotów, możliwe jest rozwijanie następujących typów myślenia: analitycznego, syntetycznego, logicznego, komputacyjnego, przyczynowo-skutkowego, kreatywnego, abstrakcyjnego; zachowanie ciągłości kształcenia ogólnego rozwija zarówno myślenie percepcyjne, jak i myślenie pojęciowe. Synteza obu typów myślenia stanowi podstawę wszechstronnego rozwoju ucznia;
2. **czytanie** – umiejętność łącząca zarówno rozumienie sensów, jak i znaczeń symbolicznych wypowiedzi; kluczowa umiejętność lingwistyczna i psychologiczna prowadząca do rozwoju osobowego, aktywnego uczestnictwa we wspólnocie, przekazywania doświadczeń między pokoleniami;
3. **umiejętność komunikowania się w języku ojczystym i w językach obcych,** zarówno w mowie, jak i w piśmie, to podstawowa umiejętność społeczna, której podstawą jest znajomość norm językowych oraz tworzenie podstaw porozumienia się w różnych sytuacjach komunikacyjnych;
4. **kreatywne rozwiązywanie problemów z różnych dziedzin** ze świadomym wykorzystaniem metod i narzędzi wywodzących się z informatyki, w tym programowanie;
5. **umiejętność sprawnego posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi,** w tym dbałość o poszanowanie praw autorskich i bezpieczne poruszanie się w cyberprzestrzeni;
6. **umiejętność samodzielnego docierania do informacji,** dokonywania ich **selekcji, syntezy** oraz **wartościowania**, rzetelnego korzystania ze źródeł;
7. nabywanie **nawyków systematycznego uczenia się,** porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania;
8. umiejętność **współpracy w grupie i podejmowania działań indywidualnych.**

- **myślenie** – rozumiane jako złożony proces umysłowy, polegający na tworzeniu nowych reprezentacji za pomocą transformacji dostępnych informacji, obejmującej interakcję **wielu operacji umysłowych:** wnioskowanie, abstrahowanie, rozumowanie, wyobrażanie sobie, sądzenie, rozwiązywanie problemów, twórczość.
- Dzięki temu, że uczniowie szkoły ponadpodstawowej uczą się równocześnie różnych przedmiotów, możliwe jest rozwijanie następujących typów myślenia: **analitycznego, syntetycznego, logicznego, komputacyjnego, przyczynowo-skutkowego, kreatywnego, abstrakcyjnego;** zachowanie ciągłości kształcenia ogólnego rozwija zarówno **myślenie percepcyjne, jak i myślenie pojęciowe.** Synteza obu typów myślenia stanowi podstawę wszechstronnego rozwoju ucznia;

2006 Unia Europejska	2009 Polski system edukacji	2017 Polski system edukacji	2018 Unia Europejska
porozumiewanie się w języku ojczystym	czytanie umiejętność komunikowania się w języku ojczystym i w języku obcym	sprawne komunikowanie się w języku polskim oraz w językach obcych nowożytnych;	kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji,
porozumiewanie się w językach obcych			kompetencje w zakresie wielojęzyczności,
kompetencje matematyczne	myślenie matematyczne	sprawne wykorzystywanie narzędzi matematyki w życiu codziennym, a także kształcenie myślenia matematycznego;	kompetencje matematyczne
...i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne	myślenie naukowe		kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii;
kompetencje informatyczne	umiejętność posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi	kreatywne rozwiązywanie problemów z różnych dziedzin ze świadomym wykorzystaniem metod i narzędzi wywodzących się z informatyki, w tym programowanie;	kompetencje cyfrowe;
umiejętność uczenia się	umiejętność uczenia się	poszukiwanie, porządkowanie, krytyczna analiza oraz wykorzystanie informacji z różnych źródeł;	kompetencje w zakresie uczenia się;
kompetencje społeczne	umiejętność pracy zespołowej	praca w zespole i społeczna aktywność;	kompetencje osobiste i społeczne
... i obywatelskie		rozwiązywanie problemów, również z wykorzystaniem technik mediacyjnych;	kompetencje obywatelskie;
inicjatywność i przedsiębiorczość		kreatywne rozwiązywanie problemów z różnych dziedzin...	kompetencje w zakresie przedsiębiorczości;
świadomość i ekspresja kulturalna		aktywny udział w życiu kulturalnym szkoły, środowiska lokalnego oraz kraju	kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej.

Refleksja

Te zapisy obowiązują **wszystkich uczących** na danym etapie edukacyjnym, a więc są **zadaniem każdego nauczyciela, bez względu na nauczany przedmiot.**

Jednak ze względu na swój **ponadprzedmiotowy charakter** często są one nieuświadomione, umykają uwadze nauczycieli lub nie są przez nich uważane za „swoje”.

Nauczyciel, sięgając po podstawę programową, przede wszystkim skupia się na fragmentach dotyczących jego przedmiotu i etapu edukacyjnego, **nie zwracając uwagi na wstępne zapisy.**

To swoisty paradoks

– zadania o tak wielkiej wadze dla przyszłości uczniów
dotyczą wszystkich nauczycieli,
ale mało kto czuje się za nie odpowiedzialny!!!

Dlaczego tak się dzieje?

- …. szkoły i nauczyciele są rozliczani przede wszystkim z wyników egzaminów, a
- …o ocenie pracy nauczycieli i miejscu w rankingu szkół decydują procenty, staniny, laureaci konkursów itp.

- Dlatego kadra pedagogiczna swój wysiłek skupia na utrwalaniu wiadomości i rozwijaniu umiejętności przedmiotowych, sprawdzanych testami egzaminacyjnymi, aby uczniowie osiągnęli jak najlepszy wynik.

Trzeba sobie zadać pytanie…

- czy wysoka średnia ocen i bardzo dobre wyniki egzaminów **gwarantują uczniom** w przyszłości **satysfakcję z zawodowego, społecznego i osobistego życia?**

Stoimy przed wyborem???

„Możemy przygotować dzieci do egzaminów

...lub do życia.

Wybieramy to drugie”.

pedagodzy fińscy

- „Kiedy miałem 5 lat, moja mama zawsze mówiła mi, że **szczęście jest kluczem do prawdziwego życia**.
- Gdy poszedłem do szkoły, spytali mnie, kim chcę być, gdy dorosnę. Odpowiedziałem, że **chcę «być szczęśliwy».**
- Powiedzieli mi, że nie zrozumiałem pytania. Ja im powiedziałem, że nie rozumieją życia”.

- John Lennon

Zastanówmy się razem, co zrobić, aby:

1. oceny, sprawdziany, diagnozy i rankingi nie były celem nauki i nie przysłaniały prawdziwych celów edukacji,

2. dzieci / młodzi ludzie lubili chodzić do szkoły,

3. na lekcjach dzieci / uczniowie mogli być stroną aktywną, a nie biernymi odbiorcami wiedzy, bo wszystko, co hamuje aktywność uczącej się jednostki, hamuje procesy uczenia się,

4. szkoła była miejscem pełnym życia i radości,

5. uczniowie mogli w szkole odkrywać świat, mogli uczyć się wielozmysłowo przez doświadczanie i eksperymentowanie, a nie musieli poznawać świata „przez szybę" i „z drugiej ręki",

6. w szkole było miejsce na zainteresowania i fascynacje uczniów,

7. w szkole było miejsce na rozwijanie indywidualnego potencjału wszystkich uczniów i zrozumienie, że wszystkie dzieci / uczniowie nie mogą rozwijać się w taki sam sposób i w takim samym tempie,

8. by każde dziecko, niezależnie od swoich możliwości, mogło odkryć w szkole swoje silne strony i nabrało wiary w siebie i przekonania, że mimo szkolnych trudności jest wartościowym człowiekiem,

9. szkoła koncentrowała się na rozwijaniu silnych stron każdego dziecka / ucznia, a nie na jego deficytach,

10. by szkoła była dla dzieci / młodych ludzi modelem budowania dobrych, wspierających relacji społecznych, by uczyła, współpracy, a nie rywalizacji i pokazywała, że każdego człowieka należy traktować z szacunkiem, również słabszego, wolniejszego lub takiego, który ma problemy. Bo wzorce wyniesione ze szkoły mają ogromny wpływ na zasady, którymi kierujemy się w życiu dorosłym. Jeśli jako dorośli chcemy, żeby dzieci traktowały nas z szacunkiem, to najpierw my musimy je tak traktować. Od kogoś muszą się tego nauczyć.

(dr Marzena Żylińska)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań wobec szkół i placówek

Wymaganie 1.
Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się

1. Planowanie i organizacja procesów edukacyjnych w szkole lub placówce służy **rozwojowi uczniów.**
2. Nauczyciele, w tym nauczyciele pracujący w jednym oddziale, **współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu procesów edukacyjnych.**
3. Nauczyciele **pomagają sobie nawzajem i wspólnie** rozwiązują problemy.
4. Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom **powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie.**
5. Uczniowie **mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się.**
6. Uczniowie **znają stawiane przed nimi cele i formułowane wobec nich oczekiwania**.
7. **Nauczyciele stosują różne metody pracy** dostosowane do potrzeb ucznia, grupy i oddziału.
8. **Sposób informowania ucznia o jego postępach w nauce oraz ocenianie pomagają** uczniom **uczyć się i planować** indywidualny rozwój.
9. Nauczyciele motywują uczniów do **aktywnego uczenia się** i **wspierają** ich w trudnych sytuacjach, tworząc **atmosferę sprzyjającą uczeniu się.**
10. Nauczyciele **kształtują u uczniów umiejętność uczenia się.**

Wymaganie 2.
Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej

1. W szkole lub placówce realizuje się podstawę programową **z uwzględnieniem osiągnięć uczniów z poprzedniego etapu** edukacyjnego.
2. Uczniowie **nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej** i **wykorzystują je podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów.**
3. Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem **warunków i sposobów jej realizacji.**
4. W szkole lub placówce **monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego ucznia,** z uwzględnieniem jego możliwości rozwojowych, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz.
5. Wdrażane wnioski przyczyniają się do **wzrostu efektów** uczenia się i nauczania.

Wymaganie 3.
Uczniowie są aktywni

1. Uczniowie są **zaangażowani w zajęcia** prowadzone w szkole lub placówce i chętnie w nich uczestniczą.
2. Uczniowie **współpracują ze sobą** w realizacji przedsięwzięć i rozwiązywaniu problemów.
3. Nauczyciele **stwarzają sytuacje,** które zachęcają uczniów do **podejmowania różnorodnych aktywności.**
4. Uczniowie **inicjują i realizują różnorodne działania na rzecz własnego rozwoju**, rozwoju szkoły lub placówki i społeczności lokalnej.

Nadzór pedagogiczny dyrektora szkoły ukierunkowany na kształcenie kompetencji uczniów

Rola dyrektora szkoły

- w ramach nadzoru pedagogicznego **warto poczynić starania,** by kompetencje kluczowe znalazły się **w centrum zainteresowania nauczycieli,** by stały się:
- przedmiotem dyskusji,
- wymiany doświadczeń,
- pracy zespołów przedmiotowych,
- obserwacji koleżeńskich,
- wewnętrznego doskonalenia,
- były uwzględniane przy ocenie pracy,
- awansie zawodowym itp.

- Kompetencje kluczowe rozwijamy nie poprzez to **CZEGO uczymy**,

- a poprzez to **JAK uczymy!**

Rozwijanie kompetencji wymaga aktywności i zaangażowania uczniów w procesie dydaktycznym

W procesie nauczania

- **słucha, obserwuje**
- odpowiada na pytania
- **uczy się na pamięć**
- wykonuje polecenia
- **opisuje**
- **wypełnia , uzupełnia**
- koloruje
- **rozwiązuje zadania**
- **przyswaja wiadomości**
- **odtwarza wiadomości**

Pamiętajmy:
„Nauka wymaga aktywności uczącej się jednostki. Wszystko, co ogranicza jej aktywność, jednocześnie hamuje proces uczenia się.”
***Jak uczy się mózg*, Manfred Spitzer**

W procesie uczenia się

- rozumie po co uczy się danego tematu
- rozumie dlaczego nauczyciel robi to co robi
- **myśli - analizuje, syntetyzuje, kojarzy, porównuje, wnioskuje**
- zadaje pytania, r**ozmawia,**
- układa zadania
- **wyraża opinię, przedstawia swoje zdanie**
- **doświadcza, eksperymentuje**
- rozwiązuje problemy
- jest twórczy i kreatywny
- **współpracuje w grupie**
- **zmienia usadzenie w ławkach**
- **jest gotowy zawsze do odpowiedzi**

Na początek – po prostu…

- Liczy się pomysłowość i nasza uważność na rozwijanie kompetencji!

Obudzić instynkt!!!

Metody pracy skoncentrowane na rozwijaniu kompetencji kluczowych uczniów

- JIGSAW *(puzzle, układanka);*
- World Cafe *(stoliki kawiarniane)*
- *Flipped classroom* (odwrócona klasa) + Khan Academy
- PBL *(ang. Problem Based Learning)* nauczanie problemowe;
- LdL *(niem. Lernen durch Lehren)*
- Burza mózgów (*brainstorming*);
- Mapa myśli (*mindmapping*);
- CLIL (*ang. Content and Language Integrated Learning*)
- Projekt edukacyjny;
- Webquest;
- Storytelling
- Kapelusze de Bono;
- Portfolio językowe;
- Metoda stacji zadaniowych;
- Metoda grup eksperckich
- Metafora
- Śnieżna kula
- Analiza SWOT
- E-learning (Moodle)
- Kahoot
- Mentimeter
- itd.

Praca w parach

- forma pracy skoncentrowana na rozwijaniu kompetencji kluczowych uczniów

Technika: partnerzy do rozmowy

Co daje nauczycielowi?

- Usprawnienie efektywnego wykorzystania czasu.
- Zaangażowanie wszystkich dzieci
- Stwarzanie możliwości samodzielnego rozwiązywania problemu.
- Poprawę komunikacji N-U-R
- Informację zwrotną o osiągnięciu i zrozumieniu wyznaczonych celów.
- Uczy cierpliwości.

Co daje uczniom?

- Samodzielność myślenia i uczenia się.
- Zaangażowanie.
- Wiarę we własne możliwości.
- Podniesienie samooceny.
- Poczucie bezpieczeństwa.
- Pomaganie i wspieranie się wzajemne.
- Planowanie, organizowanie i ocenianie własnego uczenia się.
- Skuteczne porozumiewanie się w różnych sytuacjach.
- Efektywne współdziałanie w grupie.
- Rozwiązywanie problemów w twórczy sposób.

Filary „tradycyjnej” szkoły utrudniają uczniom uczenie się i rozwijanie kompetencji kluczowych

- Stopnie szkolne
- Praca z podręcznikiem i zeszytem ćwiczeń
- Podział na przedmioty
- Dzwonki co 45 minut
- Zadania domowe
- Ustawienie ławek w rzędach
- Podanie samego tematu lekcji (bez celu lekcji)
- Kult jednej, poprawnej odpowiedzi
- Zakaz używania telefonów komórkowych
- itd.

Uczyć (się) z pasją.

Jak sprawić, by uczenie (się) było fascynującą podróżą

Kompetencje bez tajemnic.

Rozwijanie kompetencji to nie czary

Dyrektor **wspomaga** nauczycieli w realizacji ich zadań, w szczególności przez:

a) diagnozę pracy szkoły lub placówki,

b) planowanie działań rozwojowych, w tym motywowanie nauczycieli do doskonalenia zawodowego,

c) prowadzenie działań rozwojowych, w tym organizowanie szkoleń i narad;

Wspomaganie

to zaplanowanie i przeprowadzenie działań mających na celu poprawę jakości pracy szkoły.

Kształcenie KOMPETENCJI KLUCZOWYCH

Powołanie zespołu ds. wspomagania

Wspomaganie zewnętrzne a wspomaganie „wewnętrzne” dyrektora szkoły (od 2015)

WSPOMAGANIE ZEWNĘTRZNE

Placówki doskonalenia nauczycieli

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne

Biblioteki pedagogiczne

- organizują i prowadzą wspomaganie mające na celu poprawę jakości pracy szkoły tj.:

a) **pomoc** w diagnozowaniu potrzeb szkoły lub placówki,

b) ustalenie sposobów działania prowadzących do zaspokojenia potrzeb szkoły lub placówki,

c) zaplanowanie form wspomagania i ich realizację,

d) wspólną ocenę efektów i opracowanie wniosków z realizacji zaplanowanych form wspomagania;

WSPOMAGANIE WEWNĘTRZNE

§ 22. 1. Dyrektor szkoły ….:

3) wspomaga nauczycieli w realizacji ich zadań, w szczególności przez:

a) diagnozę pracy szkoły lub placówki,

b) planowanie działań rozwojowych, w tym motywowanie nauczycieli do doskonalenia zawodowego,

c) prowadzenie działań rozwojowych, w tym organizowanie szkoleń i narad.

w § 23 ust. 3: Plan nadzoru zawiera w szczególności…

„3) **zakres wspomagania nauczycieli w realizacji ich zadań,** o którym mowa w § 24 ust. 1 pkt 3.”;

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ

z dnia 11 sierpnia 2017 r.

w sprawie wymagań wobec szkół i placówek

9. Zarządzanie szkołą lub placówką służy jej rozwojowi

Zarządzanie szkołą lub placówką koncentruje się na zapewnieniu warunków organizacyjnych odpowiednich do realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych.

W procesie zarządzania wykorzystuje się wnioski wynikające ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego.

Podejmuje się działania zapewniające szkole lub placówce wspomaganie zewnętrzne odpowiednie do potrzeb i służące rozwojowi szkoły lub placówki.

W szkole lub placówce są ustalane i przestrzegane procedury dotyczące bezpieczeństwa, w tym sposobów działania w sytuacjach trudnych i kryzysowych.

PROCES WSPOMAGANIA ROZWOJU SZKOŁY
w roku szkolnym
ORIENTACYJNY CZAS TRWANIA POSZCZEGÓLNYCH ETAPÓW

ETAP I
DIAGNOZA PRACY SZKOŁY
ROZPOZNANIE POTRZEB

ETAP II
PLANOWANIE DZIAŁAŃ ROWOJOWYCH
PROJEKT WDROŻENIA ZMIANY
Roczny Plan Wspomagania

ETAP III
REALIZACJA DZIAŁAŃ ROZWOJOWYCH

1. **NABYWANIE WIEDZY I UMIEJĘTNOŚCI**
2. **2. PRAKTYKA SZKOLNA**

ETAP IV
OCENA EFEKTÓW
EWALUACJA
WEWNĘTRZNA

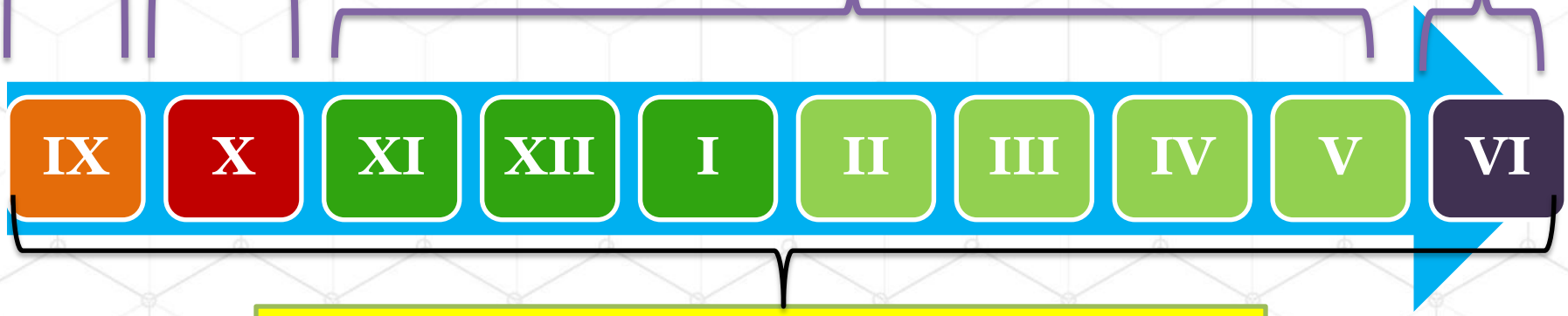

Specjalista ds. wspomagania

WSPOMAGANIE
kształcenia kompetencji uczniów

- koncepcja pracy szkoły – misja i wizja, cele kształcenia (po co jesteśmy?)
- programy nauczania (plany dydaktyczne, rozkłady materiału) - analiza i modyfikacja – dopuszczenie przez dyrektora do użytku w szkole, szkolny zestaw programów nauczania
- program profilaktyczno – wychowawczy,
- klasowe plany wychowawcze,
- praca doradcy zawodowego,
- praca pedagoga, psychologa,
- praca zespołów przedmiotowych,
- kalendarz imprez i uroczystości szkolnych,
- oferta zajęć pozalekcyjnych,
- przegląd wycieczek,
- sprawozdanie z konkursów wewnętrznych i zewnętrznych,
- przegląd interdyscyplinarnych projektów edukacyjnych
- sprawozdanie z doskonalenia nauczycieli
- praca biblioteki szkolnej
- praca świetlicy szkolnej
- praca organizacji szkolnych
- itd.

DIAGNOZA

Krok 1 Jak jest? Poznanie sytuacji.

Krok 2 Jak chcemy, żeby było? Określenie stanu docelowego.

Krok 3 Szukanie przyczyn. Co powoduje, że nie mamy stanu docelowego?

Krok 4 Zdefiniowanie luki. Jaki obszar do rozwoju jest kluczowy, aby osiągnąć stan docelowy

WSPOMAGANIE
kształcenia kompetencji uczniów

- koncepcja pracy szkoły – misja i wizja, cele kształcenia (po co jesteśmy?)
- programy nauczania (plany dydaktyczne, rozkłady materiału) - analiza i modyfikacja – dopuszczenie przez dyrektora do użytku w szkole, szkolny zestaw programów nauczania
- program profilaktyczno – wychowawczy,
- klasowe plany wychowawcze,
- plan pracy doradcy zawodowego,
- plan pracy pedagoga, psychologa,
- plany pracy zespołów przedmiotowych,
- kalendarz imprez i uroczystości szkolnych,
- oferta zajęć pozalekcyjnych,
- plany wycieczek,
- plan konkursów wewnętrznych i zewnętrznych,
- plan interdyscyplinarnych projektów edukacyjnych
- plan doskonalenia nauczycieli
- plan pracy biblioteki szkolnej
- plan pracy świetlicy szkolnej
- plany pracy organizacji szkolnych
- itd.

PLANOWANIE DZIAŁAŃ ROZWOJOWYCH,

w tym motywowanie nauczycieli do doskonalenia zawodowego

WSPOMAGANIE
kształcenia kompetencji uczniów

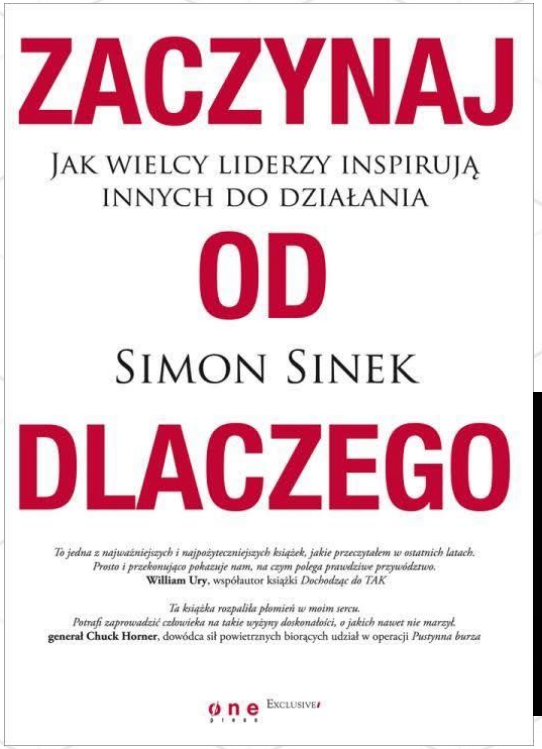

….w tym motywowanie nauczycieli do doskonalenia zawodowego

Teoria „złotego kręgu”
– Simon Simek – model skutecznego przywództwa i inspirowania, motywowania do zmiany

Ocena pracy zawodowej
Nagroda Dyrektora
Dodatek motywacyjny
Dofinansowanie szkoleń

WSPOMAGANIE
kształcenia kompetencji uczniów

REALIZACJA DZIAŁAŃ ROZWOJOWYCH

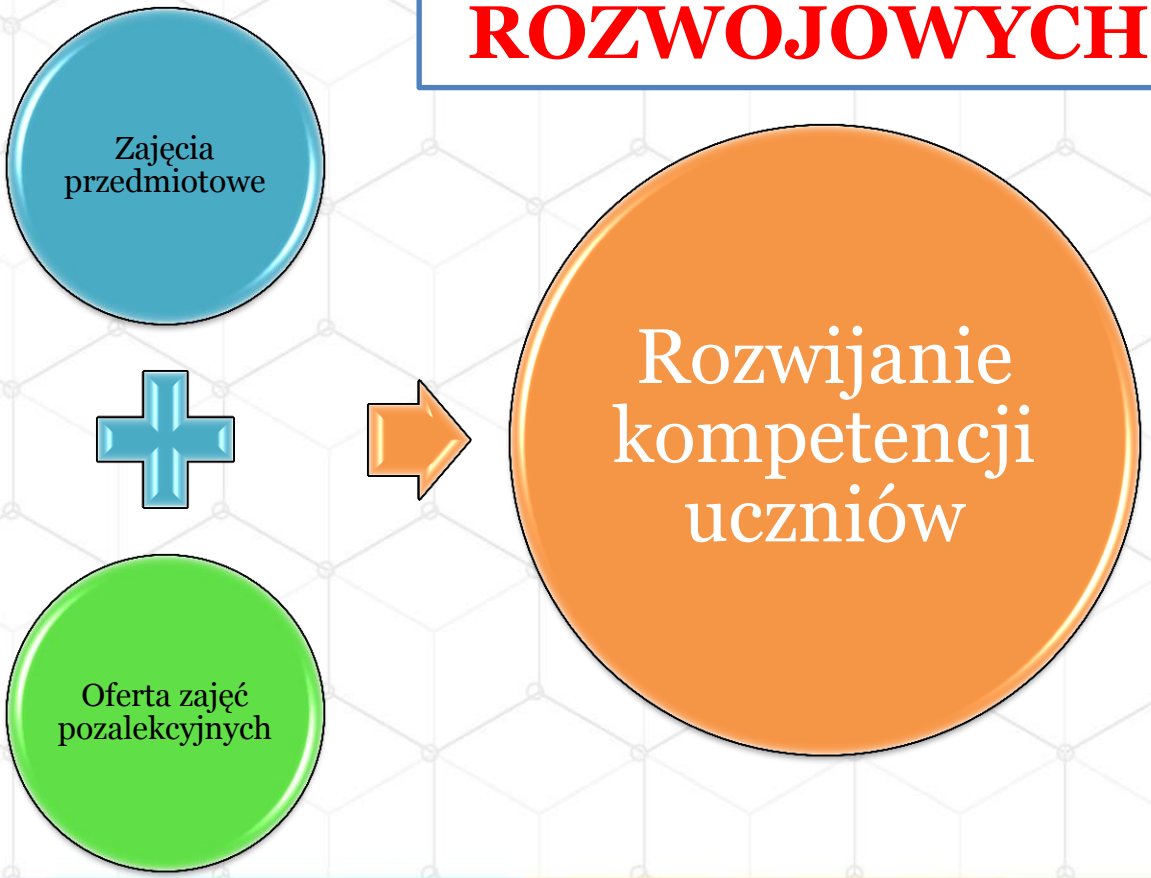

Arkusz obserwacji zajęć pod katem najważniejszych umiejętności ucznia

Najważniejsze umiejętności ucznia	Uwagi i realizacji
sprawne komunikowanie się w języku polskim	
sprawne komunikowanie się w językach obcych nowożytnych	
sprawne wykorzystywanie narzędzi matematyki w życiu codziennym,	
myślenie matematyczne	
kreatywne rozwiązywanie problemów z różnych dziedzin	
Świadome wykorzystanie metod i narzędzi wywodzących się z informatyki, w tym programowanie;	
poszukiwanie, porządkowanie, krytyczna analiza oraz wykorzystanie informacji z różnych źródeł;	
praca w zespole i społeczna aktywność;	
rozwiązywanie problemów, również z wykorzystaniem technik mediacyjnych;	
aktywny udział w życiu kulturalnym szkoły, środowiska lokalnego oraz kraju	

Arkusz obserwacji lekcji – przykładowe **wskaźniki kształcenia kompetencji** porozumiewanie się w języku ojczystym

(sprawne komunikowanie się w języku polskim)
(materiały ORE)

Uczeń:

1. Jak często zabiera głos na lekcji?

2. Jak często pyta nauczyciela o zagadnienia, których nie zrozumiał?

3. Jak często rozmawia z kolegą z ławki na temat wspólnego rozwiązania problemu związanego z tematem lekcji?

4. Jak często wyraża swoją opinię na temat problemu prezentowanego w czasie zajęć?

5. Jak często uzasadnia swoją opinię na temat problemu prezentowanego w czasie zajęć?

6. Jak często pracuje aktywnie w grupie? Aktywnie oznacza, że np. prezentuje swoje pomysły, przekonuje do nich innych, mówi, co mu się podoba, a co należałoby zmienić, słucha innych.

7. Jak często przedstawia argumenty, aby obronić swój punkt widzenia?

8. Jak często osiąga kompromis w dyskusjach klasowych?

9. Jak często angażuje się w dyskusje związane z tematem lekcji?

10. Jak często bierze udział w debatach klasowych?

A może… Arkusz obserwacji klasy

Rozwijanie kompetencji to GRA DRUŻYNOWA nauczycieli na jedną bramkę!

Najważniejsze umiejętności ucznia	Uwagi i realizacji
sprawne komunikowanie się w języku polskim	
sprawne komunikowanie się w językach obcych nowożytnych	
sprawne wykorzystywanie narzędzi matematyki w życiu codziennym,	
myślenie matematyczne	
kreatywne rozwiązywanie problemów z różnych dziedzin	
Świadome wykorzystanie metod i narzędzi wywodzących się z informatyki, w tym programowanie;	
poszukiwanie, porządkowanie, krytyczna analiza oraz wykorzystanie informacji z różnych źródeł;	
praca w zespole i społeczna aktywność;	
rozwiązywanie problemów, również z wykorzystaniem technik mediacyjnych;	
aktywny udział w życiu kulturalnym szkoły, środowiska lokalnego oraz kraju	

Arkusz obserwacji zajęć/wycieczki/imprez szkolnych

Obserwacja kształtowania kompetencji kluczowych w działaniu (skala 1-10)													
L.p.	kompetencja kluczowa	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Nie występuje	Uwagi obserwatora
1	porozumiewanie się w językach obcych												
2	kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo – techniczne												
3	kompetencje informatyczne												
4	umiejętność uczenia się												
5	kompetencje społeczne i obywatelskie												
6	inicjatywność i przedsiębiorczość												

MONITOROWANIE kształcenia kompetencji uczniów

- obserwacje dyrektora szkoły
- obserwacje zajęć otwartych, koleżeńskich
- spacer edukacyjny
- spotkania zespołów samokształceniowych
- spotkania grup uczących się (Action Learning)
- samoocena (nagrywanie lekcji)
- coaching indywidualny lub grupowy
- itd.

Uczenie się od siebie nawzajem nauczycieli

www.ore.edu.pl

Projekty UE/ Wspomaganie szkół w rozwoju

ORE | Kształcenie i wychowanie | Kształcenie zawodowe | Doradztwo zawodowe | Szkoła | Szkolenia | Projekty UE | Nasze serwisy

- Diagnoza psychologiczno-pedagogiczna
- Efektywne doradztwo edukacyjno zawodowe
- Partnerstwo na rzecz kształcenia zawodowego
- Przywództwo
- Szkoła ćwiczeń
- Tworzenie e-materiałów dydaktycznych do kształcenia ogólnego
- Wspomaganie szkół w rozwoju
- Zarządzanie oświatą w samorządach
- Tworzenie programów nauczania

https://www.ore.edu.pl/category/projekty-po-wer/wspomaganie-szkol-w-rozwoju/wspomaganie-szkol-w-rozwoju-aktualnosci/

Wspomaganie szkół w rozwoju

- Aktualności
- O projekcie
- Poszukujemy ekspertów
- Programy szkoleń
- **Materiały pomocnicze**
- Lista szkół
- Dobre praktyki
- Kontakt

WSR – banery

Wspomaganie szkół w rozwoju kompetencji kluczowych uczniów – materiały pomocnicze

6 lipca 2017

Lubię to!

- Wspomaganie szkół w rozwoju kompetencji porozumiewania się w językach obcych (DOC)
- Wspomaganie szkół w rozwoju kompetencji porozumiewania się w językach obcych (PDF)
- Wspomaganie szkół w rozwoju umiejętności uczenia się (DOC)
- Wspomaganie szkół w rozwoju umiejętności uczenia się (PDF)
- Wspomaganie szkół w rozwoju kompetencji matematyczno-przyrodniczych uczniów
- Wspomaganie szkół w rozwoju kompetencji matematyczno-przyrodniczych uczniów - docx
- Wspomaganie szkół w kształtowaniu kompetencji: innowacyjność, kreatywność i praca zespołowa
- Wspomaganie szkół w kształtowaniu kompetencji: innowacyjność, kreatywność i praca zespołowa - docx
- Wspomaganie szkół w wykorzystywaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w nauczaniu/uczeniu sie uczniów (docx)
- Wspomaganie szkół w wykorzystywaniu technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w nauczaniu/uczeniu sie uczniów (pdf)
- Wspomaganie przedszkoli w rozwijaniu u dzieci kompetencji kluczowych (pdf)
- Wspomaganie przedszkoli w rozwijaniu u dzieci kompetencji kluczowych (docx)

*Ostatnia aktualizacja: **6 lipca 2018***

„Nie to jest najważniejsze, aby każde dziecko czegoś nauczyć, ale to, by wzbudzić w każdym dziecku pragnienie nauczenia się czegoś”

JOHN LUBBOCK

Wyrażamy zgodę na wykorzystywanie niniejszych materiałów, pod warunkiem zacytowania źródła. – **manage or die** Team

DZIĘKU
JE
MY